

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

As aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárattól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 60 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 161.

Meghívó.

Az aradvárosi szabadelvű pár vasárnap, folyó hó 11-én délelőtt 11-órakor a Krispin-féle teremben

nagygyűlést tart,

melynek tárgya leendő az aradvárosi szabadelvű párt képviselőjelöltjének kikiáltása és a választással kapcsolatos intézkedések megtétele.

A párt igen tisztelt tagjait felkérjük, hogy a nagygyűlésen minél számbabban megjelenjen sziveskedjenek.

Arad, 1896. október 7-én.

Az aradvárosi szabadelvű párt elnöksége.

Helyi érdek — közérdek.

Arad, október 8.

Az ellenzéki agitacionális jelszavak között nem utolsó helyt áll annak a megérthetlenségnek a hangoztatása, mely a malom alatti politikusok szerint a helyi érdekek méltatása és az országos érdekek között fenforog, ha ez utóbbiak intézésére egyes kerületek, községek stb. képviselőjüket választják. Az az undorító gyanúsítás és nyelvöjtögetés, melylyel a választási harcz tartama alatt, sőt annak előtte és utána is csaknem állandóul a piaczi kortések a különféle ellenzéki organa-

mokban a választó polgárság ama becsületes és jogosult törekvését kísérik, hogy képviselőjük befolyását a felsőbb fórumok elhatározásaitól függő helyi érdekek előmozdítására latba vessék, első sorban rosszhiszemű jezsuitizmus. Mert hiszen ez nemcsak egy-két helyen, hanem mindenütt így van, és nemcsak az egyik vagy másik párt képviselői fáradoznak választókerületeik külön saját kapró ügyes-bajos dolgával, hanem valamennyi párt képviselői közül azok, a kik egyáltalában azután is törődnek kerületeikkel és választóikkal, miután a mandátumot kezeik közé kapták.

A midőn tehát az ellenzéki kortesterminológiából a helyi érdekek-ben utazó választó polgárság és a nagy befolyásu, mindent ígérő portentumok, mint jelöltek ellen válogatják össze a tuloldalról az ó ékes förmedvényeiket, akkor ezt csak azon ellenzéki jelöltek érdekében tesszik, a kik semmik és senkik, s a kik eddig sem tettek városuk, vagy kerületük érdekében semmit, természetesen nem azért, mert az országos érdeket megérthetlenség tartják a helyi érdekek dédelgetésével, hanem azért, mert vagy őket nem veszik — valódi értékükhöz képest — irányadó helyen semmibe, vagy ők nem törődnek többé kerületeik lokális érdekeivel, vagy mert mindkét eset fenforog.

Nekünk aradiaknak az utóbbi időben a szélső kortések által feltálat ellenzéki lepényből elég volt egy sütet. Arad mandátuma nem arra való, hogy valamely helyi nagyságot velé kitüntessünk és meg-

jutalmazunk, aki aztán nemcsak jogosult lokális érdekeinknek nem tud érvényt szerezni, hanem Arad város polgárságának liberális közérzetét sem képviseli a nagy reformkérdésekben a város intelligens és hazafias lakosságához méltó módon.

Beteltünk a helyi nagyságok egyéni javának előmozdításával a mandátum osztogatás révén, és most már egy kissé arra is tekintettel akarunk lenni, hogy városunk és megyénk jogosult igényei is nyerjenek valamit egy oly országos tekintélyű és nagy tehetségű államférfi megválasztásával, a ki bár nem városunk szülötte, de úgy sikeres munkában érdemekben gazdag multja, mint valóban liberális politikai elvei alapján is mindenképen méltó arra, hogy városunkat a törvényhozásban képviselje.

Es igenis, ha a helybeli szabadelvű párt közgyűlése elfogadta a nagy választmány előleges jelölését, és mi szerencsések leszünk abban, hogy választottunk a jelölésbe belemegy, s üdvözölhetjük körünkben, akkor fel fogjuk előtte őszintén társi községünk ügyes-bajos dolgait, informáljuk városunk megoldást váró nagy kérdéseiről, és kérni fogjuk őt, hogy a mit mások ez irányban ő előtte elmulasztottak, pótolja ő helyre azt is. Mert nem arra való azok a bizonyos függő kérdések, hogy állandó gravamenként fegyverül szolgáljanak nagyszáju ellenzéki izgatók kezeiben a kormány ellen, hanem igenis hogy a város jogosult érdekében minél előbb és minél teljesebben megoldassanak.

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

A hibás óra.

(Silvestre Armahé alkészítése.)

Fordította: Fekli József.

I.

Ha nincs szerencsénk szép asszonyok társaságához, semmi sem szórakoztat annyira, mint egy óra társasága. Ennek a kis szerkesztések üzemeszerű ketyegésében sok van az élet fájából, mintha maga is lélekzene, éne mellettünk. Alig észrevehető zenéje a gondolat hullámszállást követi és néha kedves ábrándzásba ringat. Hányszor éreztem nagyobbodni körültem a magányt, midőn dolgozó asztalomra tett óram elállt! Nem azt az áldott magányt mely elmélkedésre hangol, hanem azt, mely kétségbejött és buskomorsóval tölti el lelkünket!... Volt egy szép óram. XV. Lajos korából való, melynek esüst fedelén szép mythológiai alakok voltak kimetszve. Es az óra járt, pompásan járt. Borítékába zárt ódon kerékű szerkezete még mindig mozogott, lehetett, élt. Meg kell azonban vallanom, hogy volt egy kis hibája is. Csakis a zsebemben járt jól, — ha asztalra tettük vagy ha az órataróra akasztottuk, azonnal elállt; pontosan mutatva azon időt, melyben a zsebet elhagyta.

Nos, megvaljam-e, ez a kis hiba még fokozta szeretetemet iránta. Ebben a kis boldogságban rokonszenvét éreztem megnyilatkozni irántam. Es a kis óra, mely csak keblem melege alatt adott életjelt, mely csak szí-

vem dobogásával járta együtt egyhangu tiktak-ját, sokkal emberibbnek látszott előttem mint a többi óra. Bizonyára velem egyetértő barátságos lélek lakhatott benne. Talán egy elhagyott szerető lelke, mely engem választott, hogy elhagyato lelkében megvigasztaljam? Van abban valami hiszélő, ha ilyen szerepre méltóztatunk, habár csak egy óra közvetítésével is. Egy szóval benső kötelek támadt köztem és azon ismeretlen lélek között, mely órámban lakozhatott. Minő bohó is az ember bohókás gondolataival.

Azonban a kérielhetetlen viszony egy napon megszakította ezt a képzeletbeli viszonyt. Nagyobb összeget vesztettem a kártyán és családomnak megvallani nem mervén, kénytelen valék értékes apróságaimat pénzzé tenni. Anyuival is inkább, mert rajtam is csak a közmondás teljesedett be: a ki szerencsés a szerelemben, szerencsétlen a kártyában. Szerencsével udvaroltam egy bájos kis leánykának és ennek kedves hajlandóságát kártyavesztéssel kellett megfizetnem. A mennyi öröm, anyyi bánat és aggodalom is.

Nagy hősiessen elballagtam tehát a de la Pomme-utórába és megbiztam Campistron órást, hogy XV. Lajos korabeli kedves barátomat árusítsa el valamely régiségkedvelőnek. A becsületes ember elvállalta megbizásomat és előlegezett annyit, hogy erre feleltem fővel jelenhettem meg a körben.

Másnap délután rendez kávéházam előtt ültem és gyönyörködtem a járókelő közönségben. A szerelem szabadságát élveztem, azt a

szabadságot, mely jól esik a léleknek, még ha a szív szerelemmel van is tele. Mert ha koronként van szabadsága a házasságnak, miért ne lenne a szerelemnek? Nem hitlenség ez csak is egy kis lélekzórakoztató időöltés a fárastó munka után. Szeretem, vágyakoztam magam is a házasság élet rózsás köteléke után, de mégis most, midőn a függetlenség édes gyönyöreit élveztem, így szóltam Babastens barátomhoz, a ki éppen ebben a perczben ül le asztalomhoz.

— Szegény barátom, mennyire sajnálalak, hogy megházasodtál!

— Miért? — kérdi megdöbbenve. Te talán tudsz valamit a nőmről?

— A világot sem! — feleltem hirtelen és határozatlan. Nem úgy értettem. Arra csóltam csak, hogy a ti lekötött helyzetetek, a mely felé különben az én életem hajója is közeledik, — sok szórakoztató élvezettől megfoszt benneteket.

— Látszik kedves barátom, hogy té nem ismered Angelát. Nekem teljes szabadságom van. Esténként annyi ideig maradok a klubban, a meddig nekem tetszik. Az én nőm nem haragszik érte.

— Ez nagyon hiszélő rád nézve.

— Tudod, okkal-móddal mindent kivihet az ember. Nem vagyok olyan ügyetlen, hogy haza érkezésem idejét-óráját pontosan megmondjam. Ha reggelenként megkérdeszi tőlem:

— Hány órakor is jöttél haza édesem? — egy oseppt sem vádol a lélek, ha azt mondom neki:

Hiába való szószaporítás és izetlen kortesérv azzal állani elő, hogy hát ha azok a lokális érdekek jogosultak, miért nem veszi figyelembe azokat a kormány annélkül, hogy tekintélyes képviselők közbenjárására volna szükség? Annál izetlenebb és roszhiszeműbb ezen ellenvetés, mert együttesen és egyszerre hangoztatják azzal, hogy Arad egészen magára van hagyva, s csupán önerejéből lett azzá a mi. Ezekre az agyonnyargalt vádaskodásokra csak azzal válaszolunk, hogy sok oly nagy erkölcsi és anyagi támogatásban részesíthet a kormány valamely vidéki érdeket, a melynek nyújtása azért nem jár a köznek, az országos érdekek megrövidítésével, viszont más felé fordulhat a rendelkezésére álló eszközökkel, annélkül, hogy a mellőzött vidék abból jogos sérelmet formálhatna. Itt szabad a verseny, és a mely vidék polgársága erélyesebben hangoztatja óhajait, jobban mozog, az előbbre kerül a sorrendben, miután egyszerre mindent és mindenütt a leghatalmasabb és legideálisabban vezetett kormányzat sem végezhet.

Am azért ép oly igaztalan az, hogy Aradért a kormányok mit sem tettek. Teljes elismeréssel adózunk városunk és megyénk ama derék polgárainak, kik a hatóságokkal karöltve amaz alkotásokat végezték, melyek az ország e részét kulturális tekintetben kiemelkedővé tették; de ha kellő időt és fáradságot fordítana valaki arra, hogy helyi intézményeink létesítése körül mennyit tett mindig s mindenütt a kormány, hogy mennyi része van abban az állami támogatásnak, akkor csakhamar meggyőződnenk róla, hogy Arad és a vidéke felvirágozásához bizony épen azon arányban járult a kormány többel, mint a mennyivel az ország legtöbb részénél tényleg előbbre vagyunk.

Azért igenis hangoztatni fogjuk jelöltünk megválasztásánál városunk érdekeit és polgárságunk *szabadelvi közérületét* egyaránt és ezen nagy és jogosult szempontokhoz képest fogjuk elbírálni, kire adjuk szavazatunkat nem pedig ahhoz, hogy hol ringatták valakinek a bölcsőjét.

Kamer Mayer Károly polgármester levelet intézett a budapesti IV. kerület egyesült ellenzéki választóinak elnökéhez, Kléber Istvánhoz, melyben egészségi állapotára való hivatkozással kijelenti, hogy a képviselőjelöltségtől visszavonul.

Kortesförmédvény.

— A nemzetipárti manifesztuma. —

Kongasd, kongasd, vén robotos!... „A nemzet az anyagi és erkölcsi tönkrejutás felé halad“... kongatja a nemzetipárt lélekhangja; s a nemzetipárt nem hallucinál, óh nem, nagyon is jól hallja az utolsó kongatást, csak hogy az nem a nemzetnek, hanem neki szól.

A nemzetipárt felhívást intéz a nemzethez. Valamikor, nagyon régen, tán már nem is igaz, csöndben, áhitattal figyelte a közvélemény, a mikor az Apponyi pártjától felhívás jött a nemzethez. Abban az időben volt az, a mikor hangjának bűvös erejét az elvek tiszta levegője vitte tovább. Mi lett azóta az elvekkel, mi lett azóta Apponyival és pártjával! Az elvek megsavanyodtak; a magasztosság és makrancosság ecetjében fűrdött meg az egész nemzetipárt; s az ecet nagyon erős volt, nemcsak az elveket, de a pártot is megbomlasztotta. S a ki egykoron nemes izléssel tudott beszélni s mértéket tartani még eltévelyedéseiben is, Apponyi gróf mai manifesztuma a nemzethez, nem különb egy harmadrangu vidéki jelölt kortesförmédvényénél. Hazudik, vadol, piszkol és rágalmaz. Két kézzel markol a sárba, úgy dobálja meg ellenfelét.

Oh ti derék választópolgárok! Tudjátok-e micsoda az Apponyiék programja? Az öt év előtti kiadott program! Bizonyára tudjátok azt könyv nélkül, hisz oly világos és konkrét volt annak „minden egyes tétele“, hogy mélyen bevésődött elmétekbe és szívetekbe. Vegyétek elő — s szavaljátok el! Mert az öt év előtti program Apponyiéknek mai programja is. Ezért főleg, hogy Apponyiék ma újból programot adnak, ezért elég csak annyit kijelenteni, hogy a nemzet tönkre megy, ezért elég rámutatni, hogy ez a kormány a kvótát felemeli s oly többséget akar, mely a zarnokságot törvénybe iktatja s a nemzeti és szabadsági követelést eltemetni segíti.

Reszkess Magyarország — rabigába akarunk hajtani!

Ez a nemzethez intézett szózat tenorja, Melleleg ígér a nemzetnek gazdag termést, jó buzaárakat, a földadó leszállítását, a gonosz búrkegy agyoncsapását, szóval bort, buzát, békeséget, ráadásul egy csúf szűrt — a nemzeti színű kardbojtot. Ha ez nem elég a magyaroknak, hát akkor igazán meg sem érdemlik, hogy a gondviselés, kirgató jó kedvében, egy Apponyi gróffal ajándékozta meg.

Osodás véletlen, hogy az agrárpárt a nemzetivel egy időben intéz szintén felhívást a nemzethez. Az agrárprogram lényege benne van az Apponyi manifesztumában is, természetesen egy kicsit rövidebben és homályosabban. Az agrárprogram egy kicsit kacintgat a 48-asokkal, meg egy kicsit az antiszemizmussal. Illik is neki rettenetes... és nem kételkedünk benne, hogy a mily örömmel üdvözi a „Magyarország“ az agrárpárt közjogi törekvéseit, ép oly örömmel öleli keblére az új pártot az „Alkotmány“ is.

A mit azonban ez a pártmanifesztum őszinteségében nyújt, messze mögötte marad annak, a mit a nemzeti párt manifesztuma hamiskán agyonhallgat. A kis naivok nem is tudják, hogy az egyház politikai kérdés él, nem is tudják, hogy van néppárt, mely e korszakos törvények ellen lást, s a mit nem lát s a miről nem tud, az nincs. S ha mégis van, hát azt nem tekinti létezőnek, azt „csak a taktika akarja mesterségesen a magyar közélet tengelyévé tenni.“ Jó magyarsággal ez annyit jelent, hogy a liberális elvekről s azok élő s agítáló ellenségeiről pedig a nemzeti pártnak nincs mit mondania.

Es csak elég hangos beszéd!

Bizonyára érteni is fognak belőle a választók.

Egyebekben pedig a nemzeti párt harcolni fog tovább is bátran, mint Hákóczy Ferenc „pro rege, patria et libertate!“ Es csak elég világos.

Hanem azért, ha egy egyenes észjárású magyar gazda szeretné megtudni, hogy valójában miért küzdenek oly halálos elszántsággal Apponyiék, nincs a nemzeti pártnak oly egyenes észjárású tagja, a ki azt neki meg tudná magyarázni. Mert elvégre, egy programhoz valami egyéb is kell, mint — frázis.

— Oh még akkor csak tizenegy óra volt! És egy csók, egy ölelés mindent helyrehoz.

— Es anyósod? Beszéljünk egy kisse anyósodról.

— Belvés asszonyról? Oh ó apró kedvesekékek! halmos el. Nincs hét, hogy meg ne ajándékozna valami kedves tárgygyal. Szinte már feszélyez is vele egy kisse, mert keze nem mindig a legsszerencsésebb a bevásárlásokban.

Először harozban álltunk egymással, no, úgy értem, hogy apró csatározásban. Miként tudod, nagyon szerettem szivarozni és képzeld, utóbb maga szerelte be számomra a szivarokat. Pedig nem éppen a legjobbakat vette meg. Az asszonyok nem értenek a szivar-vásárláshoz. Semmit sem tart drágának, csak hogy kedveskedjék vele. Tudja, hogy szeretem a régiségeket és a multkor pompás karosszéket vett a számomra, melynek díszítése fejedelmi használatra vall. Bizonyára valamelyik királyi sarj ült benne utoljára. És odahelyezte iróasztalom elébe és szűnet nélkül azt hangoztatta, milyen jó abban üldögelni és dolgozni! Oh, az én anyósom egy szeretetreméltó asszony, csupa gyöngédség, csupa figyelem!

— Gratulálok anyósodhoz, — mondám mosolyogva és felkeltem, hogy távozzam. Mit tegyen az ember, ha dolgát végezte és szerelme tárgyához még nem mehet? Belevegyltem a sétáló tömegbe és szórakoztam tovább.

III.

Néhány nap mulva Rabastens barátom boldog családi élete teljesen kiment a fejemből.

Saját ügyeim lekötötték minden figyelmeimet. Foglalkozásom szerelmem és időtöltésül szórakozom a kávéház előtt, a séta közben. De mégis szakítottam magamnak annyi időt, hogy elmenjek Campistron óráshoz, meg tudakolni tőle, hogy akadt-e órámnak szerencsés vevője. Az óra elkelt és a többletet pontosan lefizette. Miként mondá, egy éltes asszonyság vette meg.

— De megmondta-e neki hogy hibás az óra?

— Figyelmeztettem, hogy az óra, mint antik tárgy, nagy értéket képvisel ugyan, de meg van az a hibája, hogy a sebben jár, — és mihelyt leteszik eláll.

— Es ez nem kedvetlanította el azt az asszonyságot?

— Sőt inkább nagyon megörült neki, hajlandó a vételáron felül fizetni érte és nagyon elégedetten, boldogan távozott.

Rám nézve közömbös volt a dolog. A feleslegből kitélt még egy közönséges jó óra ára is, melyet azonnal be is vásároltam.

Egy hét mulva találkoztam Rabastens barátommal rendez kávéházunkban. Ott ült rendez helyén, buskomoran, lecsüngesztett fővel.

— Mi történt veled? — kérdém érdeklődéssel.

— Le vagyok főzve, tönkre vagyok téve!

— Hogy hogy szegény barátom, talán nőd Angela...

— Képzeld mi történt. Egy hét óta teljesen lehetetlen kimaradnom a nélkül, hogy nőm pontosan meg ne tudja, mikor megyek haza. Pedig tel sem ébred. Es másnap reggel mégis

mindig megmondja, hogy hány óra volt hazakerkezesemkor.

— Különös. Hát ha Belvés asszony vetett neked valami oselt és kitanította leányát?

— Mit gondolsz? Anyósom most még jobb, mint eddig volt és sokkal gyöngédebb, előékenyebb irántam. Ime nézd újabb figyelmének jelét. Campistron órától ezt a remek XV. Lajos korabeli órát vette a számomra. Kedező alkalom juttatta a kezére. Valami bolond eladás végett letétbe helyezte nála.

Es én óram volt.

Egykedvűleg nézegettem a rajtalevő mythologiai alakokat.

— Hisz ez pompás óra! Hálás lehetsz ajándékozójára iránt.

— Az is vagyok, hidd el. Csak azt nem értem, hogy nőm hogyan tudja mindig a pontos időt.

En értettem és jót mosolyogtam rajta. A kárörvendés mosolya volt ez a kijátszott férjen.

A nő minden reggel a felkelés idejére igazította az órát és ez így pontosan járt hibátlanul.

De megértettem azt is, hogy nem az a bolond, a ki eladás végett letétbe helyezte, hanem a ki ajándékba kapta.

Néhány inkább gunyoros mint jószívű szó után elváltam tőle, megfogadva, hogy minden szórakozási hajlamom deczára is a házasság életet nagyobb tiszteletben fogom tartani, mint barátom, nehogy én is az anyós kelepozójába juszak.

Megyei és városi közügyek.

Aradmegye a múlt évnegyedben.

— Az alispán jelentéséből. —

A törvényhatóság állapotáról, valamint a folyó 1896-ik év III-ik negyedében tett általános közigazgatási intézkedések és ezek eredményeiről a következőkben van szerencsém előterjeszteni évnegyedes jelentésemet.

A törvényhatóság közbiztonsági állapota általában kielégítő, a személy és vagyonbiztonság ugyan az elmúlt évnegyed folyamán is több esetben megtámadva volt, ezen esetek azonban általában nem oly jellegűek, hogy miattuk a közbiztonság állapota megingott volna mondható.

Igy előfordult: a) A személybiztonság ellen R. Világoson és Nadabon 2—Mácsán, Mikalacán. Kládován, Bogyesden (Gurahonozon 1—1 részben szándékos embölési eset, továbbá Szemlak, F.-N.-Iratos, M. Szentleányfalva, M.-Világos, Ilyó M.-Báns, Kujás, Acsuva, Dézna, Rossia, Honoziso. Ignest községekben 1—1 súlyos testi sértes eset, végre Mácsa, Zeigmondházz, Mikalák Szentleányfalva, M.-Szlátina, Lugozó községekben 1—1 és Borossebesben 2 könnyű testi sértes eset; — ezen kívül meg lett támadva a személybiztonság a borosjenői járásban Isermón 5, Borosjenő és Bokszegen 3—3, Repasgen 2, Apátiban és Gurbán 1—1 esetel, de ezek minősítése iránt a vett tőszolgabírói jelentés felvilágosítást nem ad. — A személybiztonság elleni támadások tettesei valamennyi esetben kézrekejtve jelöltenve s illetőleg a büntető bíróságnak átadva lettek.

b) A vagyonbiztonság ellen intézve előfordult Nadabon 3, Simonyfalva és Fekete-Gyarnaton 2—2, Odvoson, N.-Halmágyon, Govosdian, Dulcselén, Erdőhegyen, Zarándon, Agyán, Siklón és Nagy-Zerinden 1—1, betöréses lopási eset, — továbbá Oermő M.-Pécska, Glogovás, Galsa, Pankota, M.-Radna, Soborsin községekben 4—4, Mikalaka M.-Világos, Kovasszincz, Borosjenő, Apati és Barakony községekben 3—3. — O-Pécska, Kurtios, Mácsa, Uj-Panát, Gyorok, F.-Varsánd, Silingya, M.-Szlátina, Baja, Petris, Kiszindia, Bogyesd és Szöllős községekben 2—2, Klapereg, Német Pereg, F.-N.-Iratos, Kavin, Uj-Szent-Anna, Muszka, Magyarád, Ilyó, Gyulicza, Kládova, N.-Halmágy, Acsuza, Lestytora, Pojenár, Acsuva, Talács, Osnos, Diécs, Monyásza, Honosisor, Zöldes, Szakács, Aimás, Govyásdia, Rossia, Borossebes, Bokszeg, Gurbán, N.-Kamarás és Moroda községekben, végre a Kurtios községhez tartozó szent-páli és a Fekete községhez tartozó ötvenesi pusz-tán 1—1 kisebb lopási eset.

A vagyonbiztonság elleni támadások ezen esetekben mind a tettes, mind a kár 74 esetben, 2 esetben csak a tettes, míg a többi esetben a tettesek és eltulajdonított tárgyak iránti nyomozatok eddigelé eredményre nem vezettek.

Tíz eset az elmúlt évnegyed folyamán előfordult a pécskai járásban 11, az aradiban 9, a világosiban 4, a radniban 5, a nagyhalmágyiban 2, a borossebesiben 6, a borosjenőiben 10, a kisenőiben 10 és az elekiben 5. A tűz támadásának oka 45 esetben gondatlanság, vagy véletlen szerencsétlenség, 9 esetben gyaníthatólag gyújtás volt, a többi esetben pedig kipuhathatatlan maradt.

A gyújtási esetek egyikében a tettes egy elmebeteg ember személyében kinyomoztatott s ápolás végett az országos tébolydába szállítatott. A tűzesetek különben általában kisebb jellegűek voltak.

A község egészségügyi viszonyok a nyári betegségek zaporodása folytán, kissé hanyatlottak, így a beteg mozgalom az előző negyedévinél nagyobb volt és a meghaltak száma is aránylag feljebb szállott.

A csomos és hurutos gyomor és bélbajok igen sürden jelentkeztek és több esetben főleg a csecsemőknel kedvezőtlenül is folytak le, egyeb kórformák, csak ritkán és kedvező lefolyás mellett voltak észlelhetők.

IDÓJÁRÁS.

Léghőmérséklet: reggel 7 órakor 767.6 milliméter. délután 2 órakor 765.7 milliméter. Hőmérő: reggel 7 órakor C° + 18.5, délután 2 órakor C° + 22.5. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor EN. 2, délután 2 órakor N. 2. Felhőzet: reggel ködös, de után féldiderült. Csapadék az előző 24 órában: 0 milliméter.

Választási mozgalmak.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, október 8.

Pécskai levelezőnk tegnapi érkezett tudósítása néppárttal foglalkozik. Mint írja, ennek a szent gyűléseknek még a véletlen sem kedves. Most jött csak köztudomásra, hogy M.-Pécskán P a c k i Péter róm. kath. káplán egy szűkebb körű néppárti választmányt ütött össze, amely a választást készítette volna elő addig is, míg a tettek ideje megérkezik. A papocskai terve azonban dugába dőlt, mert a tisztelendő urat nemrég át-helyesték s most a vezér nélkül maradt „szűkebb körű választmány” nem tudja mit tegyen. Várják vezérüket, mert itt volna az óra, midőn az „egyedül üdvözítő párt” zászlaja alatt harcba kellene indulniok s szent meggyőződéssel törniök az annyira „eretnek” szabadelvű párt megrontására. De hát a vezért hiába várják, aligha megy többé vissza s így véletlenül történt eltávozásával megsemmisítette a párt „biztosnak vélt” diadalát. Legjobb a dologban az, hogy a párhivek most nem azon aggódnak, hogy nem kezdhetik meg az akciót, hanem bosszankodnak, hogy a pártkának felültek s ők maguk is felsültek.

Lippáról írják nekünk, hogy tegnap jelent meg L á z á r Ernő szabadelvű párti képviselőjelölt pártja által kibocsátott felhívás, melyben a szabadelvű választók a f. hó 11-én, a József főherceg szállodában tartandó konferencián való megjelenésre felszólítatnak. A felhívást Lippa város és a választókerület 20 tekintélyes polgára bocsátotta ki és az értekezlet előreláthatólag igen népes lesz. A szintén szabadelvű programmal fellépő G ö r g e y Gyula pártja eddigelé nem indított akciót. Annyi bizonyos, hogy Lippán két választás lesz, valamint nyilvánvaló az is, hogy az alkotmányos harc csakis a szabadelvűség győzelmével fog végződni, mert a második választásnál csak Lázár és György jöhet számításba. Z s e l é n s z k y Róbert gróf, a nemzetipárt jelöltje, már az első választásnál fog meggyőződni arról, hogy Lippa és a kerület intelligens és önállóan gondolkodó polgárságát nem lehet a szabadelvű segútjáról eltéríteni. Milyen kilátással megy neki gróf Zselénszky a választásnak, bizonyítja a tény, hogy egy-két kortese f. hó 4 ére deputációt akart összeállítani a célból, hogy Ujfaiura menve, a jelöltség elfogadására fölkerjék. De nem akadtak résztvevők és így a deputáció elmaradt.

Csabáról azt írja levelezőnk, hogy B á n ó József, a kerületnek jelenlegi nemzeti párti képviselője, valószínűleg nem fog az idén fellépni s a választók megállapodnak egy illustis szabadelvű képviselő nevében, a ki nek a város elintézését váró kérdései érdekében munkásságát és támogatását remélni lehet. Hogy ki lesz ez a férfiú, ma még nem tudják, de a választópolgárok együttes elhatározása méltán kecsgett azzal, hogy bármelyik aktív államférfiú kész örömmel fogad el olyan mandátumot, melyet a választópolgárok együttes bizalma kínál oda.

Szarvasról jelentik, hogy C s á k y Albin gróf volt közzéadásügyi miniszter lelkese levélben írta meg, hogy az ottani választók jelölését elfogadja, mert Szarvashoz hála köti s kijelenti, hogy ha másutt is megválasztanák, csak a szarvasi mandátumot fogadja el. A választók kitörő örömmel vették tudomásul a politikai élet e nagy férfianak elhatározását s 21 tagú bizottságot küldöttek ki, a mely már tegnap Budapestre utazott. Megalakult Szarvason a szabadelvű kör is, melynek B o l s a Géza gróf lett az elnöke.

Mező-Berényben B a r a b á s Béla dr. ellenében a szabadelvű párt B r a u n József ottani főjegyzőt kérte fel a jelöltség elfogadására. Ha Braun a jelöltséget elfogadja, a szabadelvű párt tekintélyes számánál fogva Barabásnak igen erős ellenfele lesz, a ki öt előre láthatólag kibuktatja a gyomai kerület-

ből. Braun a jelöltség elfogadása tekintetében még határozatlan nem nyilatkozott.

Temesvár. Az ellenzéki organumok tendenciózus ferdtésével szemben a „Temesvári Ztg” a legalaposabb értesülése alapján fenntartja azon híret, hogy A m b r ó z y bárónak esze ágában sincsen az o r e s y f a l v a i kerületben, hol megválasztása bizonyos, visszalépni, sem B e s s e n y e i n e k Steiner elől, kft már egyszer legyőzött, meghátrálnia. Ugyanezen lap a P. L., azon híre, hogy Krassónak csak két kerületében mozognak, K a r á n s e b e s e n t. i. és L u g o s o n, hol V u j a Péter illetőleg S z e n d e Béla volt képviselőknak bizalmat szavaztak — hangsúlyozza ama régebbi hírenek alaposságát, mely J ó k a i visszaléptének beigazolására által is kitünt, miután ez utóbbi az oraviczai mandátumról csakugyan lemondott. Itt Gránoczenstein államtitkár lép föl, míg Facseten Harkányi Károly báró, Száskabányán Pulasky Agost, Bogaiban pedig Szögyényi László főjegyző lépnek föl.

IDÓJOSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Október 9. —

Derült. — Száraz. — Meleg. — Később borulás.

HIREK.

Arad, október 9.

Vonatok indulása		Vonatok érkezése	
ARADRÓL:		ARADRA:	
Budapestre gyv. reg.	8.18	Budapestről svv. reg.	6.05
" svv. de.	11.20	" svv. du.	8.55
" tv. du.	8.58	" gyv. este	6.52
" svv. este	9.35	Osabáról (péntek) reg.	7.—
Osabára (péntek) de.	12.—	Szolnokról tv. reg.	9.10
Szolnokra svv. reg.	5.10	" svv. este	8.47
Tövisre svv. reg.	6.30	Tövisről svv. reg.	6.54
" svv. du.	4.30	" gyv. reg.	8.08
" gyv. este	7.02	" tv. de.	10.50
Soborsinra svv. du.	2.30	" svv. este	8.55
Temesvárra svv. reg.	6.20	Radnáról tv. du.	8.12
" svv. de.	11.25	Temesvárról svv. de.	10.43
" svv. du.	5.—	" svv. du.	8.44
Szegedre svv. reg.	4.45	" svv. este	10.55
" svv. de.	3.48	Szegedről svv. de.	3.43
" svv. du.	4.10	" svv. este	6.42
N.-Halmágyra svv. reg.	6.35	" svv. éjjel	10.25
" svv. de.	11.55	N.-Halmágyról svv. de.	3.03
" svv. du.	4.50	" svv. de.	11.05
M.-Hegyesre svv. du.	2.20	" svv. este	6.34
		M.-Hegyesről svv. du.	12.50

Október 9. Péntek. Róm. kath. naptár: Dénes. — Protestán naptár: Dénes — Görög-keleti naptár (szep-tember 27.): Condrát. — A nap kél 6 óra 12 perceskor, nyug-szik 5 óra 21 perceskor. — A hold kél 10 óra 14 perceskor, nyugszik 6 óra 36 perceskor.

Október 9. Közigazgatási bizottsági ülések délelőtt 9 órakor a megyénél, délután 4 órakor a városnál. — Aradmegye mezőgazdasági bizottságának ülése délelőtt 11 órakor. — A megye állandó választmányának ülése délután 3 órakor.

Október 10. Aradmegye számonkérő székének ülése délelőtt 9 órakor. — A megyei állandó választmány ülése.

Október 11. Az aradi hírlapírók és írók körének rendkívüli közgyűlése délután 2 órakor (Iparosházi tanács-terem). — Az aradvárosi szabadelvű párt képviselő-jelölő nagygyűlése délelőtt 11 órakor (Krispin-terem).

Október 12. Aradmegye öszi közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Október 14. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Október 17. Az aradvideki tanítóegyesület évi közgyűlése Borosjenőn. — Az első aradi gyártelep részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Szabadegyházi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— A királyi meghívó levelek tegnap reggel érkeztek le Aradvármegye és Arad sz. kir. város törvényhatóságaihoz, kísérvé a belügyminiszternek a központi választmányokhoz intézett rendeletétől. Ugy a királyi meghívó levelet, mint a belügyminiszter körrendeletét is egész terjedelmében közöltük lapunk tegnapi számában. A megye központi választmánya — mint illetékes helyről értesülünk — a választási intézkedések megtétele végett október 13-ikának délelőtt 11 órájára van összehíva az alispáni irodába.

— A király és a miniszterelnök. A legutóbbi udvari ebéd alkalmával általános feltűnést keltett az a rendkívüli kegyes modor, a melyben O felsége Bánffy Dezso miniszterelnököt kitüntette. O felsége ugyanis a cercele alatt a közelében levő miniszterelnökhöz fordult és azt mondta, hogy kiváló élvezettel olvasta a miniszterelnöknek a képviselőház legutóbbi két ülésében tartott beszédeit, melyek rendkívül talpraesettek voltak. A felséges ur a beszélgetés további folyamán még megjegyezte, hogy az utóbbi időben fölöttem gyakran volt alkalmam meggyőződni arról, hogy Bánffy b. mily megbízhatóan és elfogulatlanul tárta eléje a helyzetet. A király hangosan mondta e kitüntető szavakat, amelyek a miniszterelnököt örvendetes elégtétellel töltötték el a zászlósorak körében, a kik a királyi elismerés ily spontán megnyilatkozásának fültanni voltak, mély benyomást tettek a felség szavai.

— Ülések a megyeházán. Az ülések napja van ma a megyeházán. A mai nap folyamán nem kevesebb, mint három bizottság és egy választmány tartja ülését. A sorozatot a közigazgatási bizottság nyitja meg, amely délelőtt 9 órakor ülészik Fábrián László főispán elnöklété alatt, — második a mezőgazdasági bizottság Solyomossy Lajos báró elnöklété alatt délelőtt 11 órakor, — délután fél 2 órára az érdekeszeti bizottságot hívta össze elnöke: Szathmáry Gyula alispán, míg délután 3 órakor a megye állandó választmánya tartja ülését Fábrián László főispán elnöklété alatt.

— Térzene. A házi ezred zenekara tegnap délután 4-5-ig térzenét adott a Baross-park kioszkja előtt. A közönség csak úgy rajzolt a sétány utain, padot pedig már négy órakor drága pénzen sem lehetett volna kapni. A kioszk teraszán is minden asztalt elfoglalt az eikeléi közönség színes csoportja, mely mindvégig nagy élvezettel hallgatta a katonazene precíz játékát. A háziezred parancsnoksága a közönség magatartásától, érdeklődésétől tette függővé azt, hogy minden csütörtökön adjon-e térzenét. Azt hisszük a tegnapi folytán könnyen lehet a parancsnokság határozatára következtetni.

— Az aradi vértanúk képe. Thorma János nagy képét, mely az aradi vértanúk kivégeztetését ábrázolja, legközelebb Aradra hozzák s itt fogják kiállítani a szabadságharosi ereklyemuseum javára. A neves fiatal festő ugyanis felajánlotta a Kölcsey-Egyesületnek, hogy festményét egy hó tartamára Aradon közszemlére teszi s a befolyó jövedelmet a szabadságharosi ereklyemuseum alapjára fordítja. Thorma ebben az ügyben legközelebb Aradra érkezik.

— Az aradi tisztok a hadi iskolában. Temesvárott e hó 15-én kezdődik meg a hadtisztiszi tanfolyam, a hóvá tudvalevőleg rangidős főhadnagyként lesznek vezényelve, kik a vizsga sikeres letétele esetén a legközelebbi előléptetések alkalmával zászadosi rangra lesznek emelve. Ebbe a tanfolyamba az idén a csász. és kir. 33-ik aradi, továbbá a 43., 46., 61., 83. és 89. gyalogezerédektől vezényeltek főhadnagyként.

— Ő is királyt vár. Egy ur, a ki a kávéházban ferblizik, két királyra megy és isgatottan gusztál. Egyszerre csak letesszi a kártyáját és idegesen kiabál:

— Egy hamutartót!

— Minek a hamutartó?

— Jó nevelésű ember vagyok és így le kell tennem a szivaromat.

— Minek? Minek?

— Királyt várok, — felel titokzatosan az illető.

— A Szarazér társulat a közel napokban tartja Szegeden az éves közgyűlést. A jövő évi költségvetését tárgyalja ezen a közgyűlésen, melyen Arad is, mint érdekelt, képviselve lesz.

A hatóság részére meg is küldötték a költségvetés tervezetét. E szerint a társulat 1897 évi kiadása 61.536 forintban van fölvéve.

— Népfelkelői ellenőrzési szemléje. A Kossuth-utcai honvéd-laktanyában e hó 7-ike óta folyik a népfelkelők ellenőrzési szemléje, a mely e hó 14-én ér véget. A szemlést Salas Iván magy. kir. honvédfőhadnagy tartja, ki előtt a szemlére köteles népfelkelők igen nagy számban jelennek meg. Figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy a szemlést el ne mulasztják, különben érzékeny pénzbüntetésben lesz részük.

— Az elekli anyakönyvvezetői kerületben az első év alatt, vagyis 1895. október 1-től 1896. október 1-ig, mint levelezőnk írja, 45 házasság kötött. Ezek közül 37 róm. kath., 3 gör. kel., 1 ev. ref. és 1 izr. házaspár volt, asonfelül három vegyes házasság kötött, a melyben az izraelitán kívül minden vallásfelekezet, még az unitárius is szerepel. Haláloság 192 fordult elő, kik közül 95 fi, 85 nőnemű, 12 halva született. — A születések száma ezzel szemben óriási: 393. — Ebből 191 fiu, 202 leánygyermek. Vallásra 298 róm. kath., 67 gör. kel., 8 ev. ref., 12 ág. ev., 4 izraelita. Ezen adatokba beleértendő az Elek községhez tartozó pusztákon történt népmozgalmi esetek is.

— Milyen telünk lesz? A madarak, egerak, békák, halak bogarak és falevelek stb. után jövendölő öreg emberek azt hirdetik, hogy az idén a tél csak decemberben fog beköszönteni. Akkor azután lesz hócsés, utána nyári zápor és megjön az árvis s vele a fagy. Az idei tél sok havat és gyenge fagyot ígér. Különösen a falevelek hullása na meg a tapasztalat igéri a száraz s meleg nyár után a nedves és enyhe telet. Majd meglátjuk mit ér a jövendölés.

— Schlauch bíboros és Csaba városa. Sokat irtak annak idején arról a vitáról, mely dr. Schlauch Lőrincz bíboros és Csaba város képviselőtestülete között támadt a róm. kath. plébánia patronátusának ügyében. A midőn a plébánia megüresedett, a képviselőtestület magának vindikálta a választási jogát és meg is választotta Hock János országgyűlési képviselőt plébánosnak. Dr. Schlauch Lőrincz bíboros ezzel szemben az ügyet a választási és közoktatásügyi miniszter elé vitte. A miniszter az iratokat a megyei közigazgatási bizottságnak küldötte be, a mely akkép döntött, hogy a püspök jelöljön ki három lelkészt, kik közül a képviselőtestület tagjai választanak plébánost. A bíboros ezt is megfélebbelte, mire a miniszter most megbízható értesülések szerint olyan határozatot hozott, hogy a püspök jelöljön ki három lelkészt, kik közül a képviselőtestületnek csak róm. kath. tagjai választanak plébánost.

— Csanád megye költségvetése. A szomszéd Csanád vármegye e hónap 5-én és 6-án tartotta meg rendes őszi közgyűlést, amelyen megállapították az 1897-iki közigazgatási gyámhatósági költségvetést. A főbb tételek a következők. Kiadás: Tisztis fizetésekre 47,440 forint, szolgaszemélyzet járuléka 5994 forint, irodai szükségletek 5200 forint, napidíjak és utiköltségek 2900 forint, egyéb kiadások összege 2383 forint, összesen 63,917 forint. Bevételek: Állami javadalmazás 57,200 forint, alapok járuléka 2975 forint, összesen 60,175 forint, a hiány 3742 forint. Ezután 1-1 százalékos pótdát szavazott meg a törvényhatóság a makói főgimnázium építési költségeire megszavazott 40,000 forint törlesztésére, a millenniumi bandériális költségek, valamint a tisztis- és szolgaszemélyzet millenáris illetményeire előlegezett összeg megtérítésére s a betegápolási költségek fedezésére; 1/2-1/2 százalékos pótdát pedig a közművelődési kiadások s a folyósított megyei nyugdíjak fedezésére.

— Adótisztis kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Fekete Géza sepi-szent-györgyi díjtalan adóhivatali gyakoronkot a battonyai adóhivatalhoz ideiglenes minőségű adótisztis nevezte ki.

— A Marosba ugrott. Geossei József gyomai születésű 58 éves aradi napszámos tegnap reggel nyolc óra tájban öngyilkossági

szándékból a Marosba ugrott a Grunberger uszóhely közelébe. A reggeli órákban hagyta el lakását azon ürügy alatt, hogy napszámba megy, s helyett azonban a Marospartot kereste fel s ott vagy egy fél órát járt fel és alá, várva míg senki sem lesz a közelében. Mikor aztán egyedül érezte magát, beugrott a hullámokba. A veszély pillanatában azonban feltámadt benne az életösztön s segítségért kiabálva, próbált megküzdeni a mély vízzel. A parton járó mikalakai emberek a segélykiáltásokra utána ugrottak a vízbe s keresni kezdték a már elmerültet. Végre megtalálták, de már akkor halva volt. A partra hozták, élesztgetni próbálták, de hasztalan. A megjelent kerületi orvos dr. Leitner Ernő is már csak a bekövetkezett halált konstatalhatta. A rendőrség részéről Kovács Antal rendőrhadnagy jelent meg s felvette a jegyzőkönyvet. Az öngyilkosság okául hozzátartozói betegségét mondják, mely egy idő óta kínoztta s melyről még egy nappal előbb a legnagyobb elkeseredéssel panasszkodott. Egy beteg feleséget és öt apró gyermeket hagyott hátra minden támasz nélkül. Az alsó temető halottas házába vitték.

— Pályázat szülészni állásra. Csere m. községben a szülészni állás lemondás folytán megürülvén, a szolgabíró annak választásánál leendő betöltése iránt pályázatot hirdetett. Az állás javadalmazása évi 80 forint a község pénztárából, minden szülésnél leendő lözreindulásért egy forint magándíj, a vagyontalanok azonban díjtalanul kezelendők. A szülészni oklevéllel ellátott pályázati kérvények október hó 30-ának délutáni 6 órájáig adandók be. A választás határideje október hó 31-ének délelőtti 10 órája.

— A színtyel merénylő, ki — mint lapunk tegnapi számában megírtuk — Petrik Antal uradalmi főerdész nejét az ablakon át löve nyakán megsebesítette, még mindig nem került kézre. Három gyanús alakot fogva tart ugyan a csendőrség, de kevés kilátás van arra, hogy az igazi is közöttük legyen. A megsebesített főerdész né teljesen jól érzi már magát, mert a férjének szánt golyó — szerencsére — csak gyenge horzsolást okozott a nyakán. A csendőrség előiesen nyomozza a tettest, ki — a főerdész véleménye szerint — alighanem valami pórul járt vadász lesz.

— Magántisztviselők penziója. A magántisztviselői kar penzió ügye, mely eddig csak a privát-mozgalm keretében mozgott, értesülésünk szerint legközelebb foglalkoztatni fogja a hivatalos köröket is. A magántisztviselők országos nyugdíjgyűlése ugyanis értekezésbe lépett az ország összes kereskedelmi és iparkamaráival, s ezeknek erkölcsi támogatását igyekszik biztosítani a maga közérdektől törkövései részére. A kamarák kétségkívül meg is tessznek majd mindent ebben az irányban. De ezenfelül a kereskedelmi miniszteriumban is foglalkoznak a dologgal még pedig úgy az erkölcsi mint az anyagi támogatás szempontjából s a miniszter és a kamarák magatartásától akarja függővé tenni a saját elhatározását. A kamarák viszont azért kisérlik erős érdeklődéssel a dolgot, mert Asztríában ép jelenleg van előkészületben a magántisztviselői penzióbiztosítás kötelező szervezése.

— Élet és halál. A tiszti orvosi hivatal statisztikai kimutatása szerint a lefolyt héten született Aradon 21 egyén és pedig 10 fi és 11 nő, arány 21.2 pro mille; meghalt ugyanezen idő alatt 33 egyén 15 fi és 18 nő, arány 36.7 pro mille.

— Gyűjtés a jégkárosultaknak. Torda-Aranyos vármegye területén folyó évi augusztus hó folyamán több ízben kitört jégviharok 56 községnek, mintegy 35,000 holdnyi vetéseit tönkre tevén, 399,950 forintnyi kárt okoztak. Minthogy e községek nagyobb részének lakossága mindennapi kenyerétől megfosztva, a legnagyobb inségnek van kitéve, Aradvármegye alispánja felségélyezésre a könyöradománygyűjtést vármegye szerte elrendelte és felhívta valamennyi járás főszolgabíróját, hogy a gyűjtést foganatosítsák s a gyűjtőleveket és begyűjtött összegeket folyó évi december hó 15-ig terjesszék be.

— Harcz a kutyákkal. Kreisa József 40 éves aradi munkás mikor tegnap a Neuma n-gyárból munkája bevégeztével haza igyekezett, a kekesi gyepen megtámadták a juhász kutyák s majd lehúzták a lábáról. Ő csak védekezett ellenük egy ideig azzal, ami épen a keze ügyébe akadt, de a veszély mind fenyegetőbbé kezdett válni. Egyszerre csak látja, hogy a juhász felemelt bunkósbottal szalad feléje dörgő ordítások közepette. Őrült már, hogy segítség érkezik a dühös állatok ellen, de mikor a juhász közelébe ért hallottacsak, hogy az őt szidja s ő ellene fenyegetőzik botjával. Erre futásnak eredt be a város felé, a juhász s a kutyák pedig utána. Így ért a hajsz a Borona-utózáig, hol végre is az üldözött kimerülve nem bírta tovább a futást. A juhász így utolérta s furkosával két jókora ütést mért a fejére, úgy, hogy eszméletlenül terült el a földön. A juhász erre eltűnt. Az összegyűlt emberek vették gondozás alá, majd felélesztvén a lakóhelyét megmondván, lakására vitték. Az első segélyben Ottó s Dániel dr. kerületi orvos részesítette, kinek véleménye szerint két hetet igénylő testi sérületet szenvedett. A helyszínen megjelent Kovács Antal rendőrhadnagy megindította az ügyben a vizsgálatot, de a juhászt még eddig kipuhatolni nem sikerült. Most tehát keresik.

— Keresd — a dohányt! Szabolcs megye egy városából írják est a mulatságos históriát: Issák tarménykereskedőnek egy nagy rakás kukoricája volt a magtárban, amelyet fel kellett volna forgatni, hogy meg ne dohosodjék. De a világot sem lehetett napasámosokat kapni ennek a munkának az elvégzésére, mert éppen dandárja volt a munkának. Issák bácsi hát annak éreztette a fejét, hogy kukoricája most el fog romolni. Egyszerre odavetődik hozzá egy utazó úgynök, akinek elpanaszolta nagy baját. Az úgynök azonnal ajánkozott, hogy néhány forintért ő nagy fölforgattatja a kukoricáját, hogy jobban se kell. Issák kapva-kapott a dolgon és örömmel megígérte a kívánt jutalmat. Az úgynök néhány percz múlva beállt a finans laktanyába és nagy komoly arccsal bevádolja Issákot, hogy a magtárban a kukorica alatt igen sok szűsdohányt rejtett el. Nosza, egyéb se kellett a finansoknak. A jó fogás reményében azonnal fölfegyverkesnek sietve robnognak az Issák lakására és követelik, hogy szépszerivel adja ki a dohányt. Issák hűdezve szabadkoszik, hogy ő nem is [dohányos ember, neki nem volt dohányja soha. Semmi sem használt, oda kellett adnia a magtár kulcsát. A finansok most lapátokat fogtak és elkezdtek ám a kukoricát forgatni úgy, hogy egy szem sem maradt a helyen. Kissé megnyúlt ugyan az orruk, amikor verejtékben uszva, halálra fáradva konstalták, hogy ott dohánynak még hirt sincs. Mit volt mit tenniük, — bocsánatot kértek az ártatlanul gyanúsított gazdától és távoztak. Keresték asután a feljelentőt, de annak híre se volt, — eltűnt a busás jutalommal, amit Issák gazdától kapott.

— Lajos Győző főherczeg Budapesten. Bárá Wimpffen Ferenc, főudvarmester Klessheimből tudatta gróf Csékonics Endre magyar vöröskereszt-egyleti elnökkel, hogy Lajos Győző főherczeg védnök helyettese f. hó 15-én, azaz októbertől 11 órakor fogja az egylet központi választmányának, egészségügyi és műszaki tanácsának és számvizsgáló bizottságának tagjait, valamint az egyleti megbizottakat is az Erzsébetkórház disztermében fogadni. Ez alkalomra Klótild főherczegasszony is kilátásba helyezte megjelenését. Gróf Csékonics elnök ennek folytán tegnap küldte meg a meghívókat az illetékes egyleti tagoknak. Ezek szerint az urak fekete szalonkabátban, a hölgyek utcai öltözékben jelennek meg és kívánatos, hogy a tisztelgők a szabályszerű egyleti jelvényt tűzzék fel. A fogadás után a magas vendégek megtekintik az Erzsébet-kórházat, az ápolónői intézetet, a sebesültszállító oszlopokat és az egyleti anyagraktárt.

— A tegezés az orosz hadseregben. Az orosz hadseregben a katonák többnyire tegeznek egymást. Hogy minő esetben vannak kivételek, erre nézve a következő jellemző esetet közlik. A rezervisták előlépnak. Az eszredparancsnok egy

sápadt, beteges külsejű rezervistával a következő párbeszédet folytatja:

— Miért vagy oly sápadt, barátom?
— Nem tudom.
— Talán beteg vagy?
— Nem vagyok, parancsnok ur.
— Hol tartózkodtál, mielőtt behívtak?
— A moszkvai egyetemen.
— Legyen szives, és mondja meg hogy hívják önt?
— Petzov a nevem.
— Melyik fakultáshoz tartozik ön?
— En a moszkvai egyetem portása vagyok.
— Ostoba! mond a parancsnok és bosszusan távozik.

— Eljegyzés helyett temetés. Rafael Samu algyógyi jómódu kereskedő a fiát minden áron meg akarta házasítani, de a különben derék fiatalember sehogy se volt hajlandó erre a fontos lépésre.

— Nem nekem való a házasság, apám — így felelt apja nógatására — nem tudnám én megbecsülni az asszonyt.

— Így több ízben sikerült neki kitérni apja unszólása elől, de az öreg Rafael, aki fiát az imádásig szerette, nem tudott lemondani arról a szándékáról, hogy fiának feleséget keressen. Talált is a multkor Erzsébetvárosban egy deli szép leányt, aki testi és lelki előnyeinek kivül még egy kis vagyonkát is vitt volna a hához. Addig beszélt hát a fia lelkére, amíg ez beleegyezett, hogy elmegy Erzsébetvárosra s megkeri a leányt. Eljött az eljegyzés napja s az apa büszkén tilt legényfiával a kocsi, hogy behajtsa a városba leánykérőbe. Elindulás előtt a fia legrótt a kocsirol:

— Várj csak édes apám egy kissé; odabent felejtettem a menyasszonyi bokrétát. S ezzel bement a lakásba.

— Az öreg Rafael várt, várt egy darabig s pár percz múlva lövést hallott a belső szobából. Lélekszakadva rohant be a szerencsétlen apa s rosszat sejtve fia szobájába nyitott. Ott találta legényfiát a földön fekvő, de már nem volt benne egy csepp élet sem; halálra tért a kővel. Az öngyilkos fiatal embert, aki a nőstülés elől a halálba menekült, az egész környék nagy részvéte mellett temették el.

— A „csábító”. Turnescu Henrik, a bécsi kereskedelmi akadémia 19 éves hallgatója s Turnescu Tiberius dús gazdag plojesti kereskedő fia, igen vigan élte napjait a császárvárosban hol nála tíz évvel idősebb kisasszonynál bérelt hónapos szobát. Az ifjú apja levélileg szigoruan meghagyta a szállásadónőnek, hogy fia erkölcoseire is őrködjék, annál inkább meglepte a kisasszonyt Henrik ur szerelmi nyilatkozata, aki házassági ajánlatot tett neki. A kisasszony visszautasította az ifjút s vallomását kötelességszerűleg megírta a Plojestben lakó apának, aki pár napra rá meghívta a kisasszonyt, hogy személyesen is megismerhesse s fia érdekében a házasságra bírja. A kisasszony Henrik ur társaságában el is utazott, de alig ért Plojestbe, az apa „kis kőrü fia elcsábította” czimén elfogatta. A bíróság előtt a kisasszony kijelentette, hogy esze ágában se volt a fiút elcsábítani, s csak az apa rábeszélésére utazott Romániába. A bíróság erre szabadon bocsátotta a keleposébe csalt hölgyt most rágalmas és személyes szabadság megsértése czimén pörli a haragos természetű apát s egyuttal kártérítési pört is indított ellene.

— Gunyirat a czár ellen. A poros akták tömkelegéből egy érdekes felségsértési pör aktáit hozza nyilvánosságra a charkowi kormányzói újság. Az érdekes históriának indító oka egy pasquill volt, a melyet I. Pál czár uralkodása idejében egy ismeretlen charkowi székesegyház harangtornyának falára ragasztott. A gunyirat maró szatirával támadja meg a czárt és családját. A templom diakonusa az esetet feijelentette a hatóságoknak és innen kezdve rettenetes kegyetlenséggel indult meg a nyomozás és a vizsgálat az ismeretlen szerző ellen. Mindenkit a kit csak gyanuval terheltek, lánczra verve Pétervárr hurozoltak. A templom lelkészét, a ki a gunyiratot megtalálta, egy sereg vénasszonyt, a kik a templomban ajátóskodni szoktak, Berdjajev tábornok feleségét, a ki a toronnyal szemközt lakott, azonkivül még néhány előkelő charkowi

urasszonyt a sikertelen vizsgálat után megvesszőztek. Maga a czár állott a vizsgáló bizottság élén és ő rendelte el, hogy a charkowi székesegyház előtt bitófát állítsanak fel, a melyre a gunyiratot „if” ggeasztette, egyben pedig közhírré tette, hogy ha a meghatározott ideig a gunyirat szerzőjét nem puhatolják ki, Charkow városának minden tízedik lakosát megkancoskátatja és Szibériába száműzi, a várost pedig földig romboltatja. Még mielőtt a határidő letelt volna, I. Pál czár meghalt és az ügy elaludt. Azok akiket Pál czár megbüntetett — kegyelmet kaptak és a kiállott szenvedésekért bő kárpótlásban részesültek.

— Ezeréves borhamisítás. Gyakran halljuk dicsőíteni azokat a régi jó idöket, különösen az öregek lelkesednek érte. Szerintük ma már mindent hamisítanak: bort, sört, képeket, pénzt stb. Ezért ök azt állítják, hogy „munda vult decipi, ergo decipiatur.” Az öreg urak azonban alig ha kellemesen lesznek meglepve, ha elolvassák Dornfeld württembergi borász szakirónak a történelmi adatait. E tudós férfiú szerint, már Károly császár 802-ben szigoru tilalmat bocsátott ki a borhamisítás ellen. 1487-ben a rothembergi országgyűlés sokat bajlódott a tejhamisítás ellen szükségessé vált rendszabályokkal. A harminczéves háboru után pedig a borhamisítás annyira graszált, hogy nemcsak gyökereket, káposztát s. b. használtak, de a szép szín kedvéért esztuport is, ami az egészségnek ugyancsak ártott. Stuttgartban karddal végeztek ki egy pár borhamisítót, a ki „szép” boraival több embert a más világra küldött. Volt olyan idö is, a mikor Württembergben az ugynevezet „nektárbor”-ral való kereskedést egyáltalában megtiltották.

— Köszönet nyilvánítás. A magyarvárosi jótekönyvesül asztaltársaság az izz. árvaház javára 10 frtot adományozni sziveskedett, mely nagylelkü adományért hálás köszönetét fejesi ki Bing Vilmos úrnök.

— Rövid hírek. Verbász-Kulán a vasuti állomáson egy teherkocsi tolatásközben elgázolta Reskovicz Gábor kalaszt. — Mehalan Bach József mehalai községi esküdt, vallási örtleibe esett. Az örijöngés éppen a templomban tört ki rajta. A szerencsétlen embert csak nehezen lehetett megfékezni. — Szegeden Gyurits Ferenc targoncsás saját vigyázatlansága folytán kocsijával elgázolta Gulyás Margit öt éves kis leányt. — Liptó-Ludrován tűz támadt, mely oly rohamosan terjedt, hogy nemsokára kilencz ház a melléképületekkel lángban állott. Csak a rózsahegyvi tűzoltóságnak és a közbén megeredt esőnek köszönhető, hogy az egész falu el nem hamvadt. — Pozsonyhól írják, hogy Esterházy Mihály grófnak erdészét, Krausz Józsefet, ismeretlen vadászok agyonlőtték. Az erdészt ma holtan lelték föl az erdőben. A tetteseknek esideig semmi nyoma sincs. — Miskolczról írják, hogy a köszi Bábonyban Jászkay Lajos földbirtokos valamiért megpirongatta Tóth Károly és Sipos Lajos oseládeket, a miért ezek neki estek és életveszélyesen megsebesítették. — Székes-Fehérvárott tegnap meghalt Mautz János, a Waldstein grófi uradalmak nyugalmazott igazgatója. Az elhunyt 50,000 forintot hagyományozott a jóteköny intézeteknek. — Belgrádból jelentik, hogy Natália királyné jövő héten eltávozik Szerbiából és szándékában van a farsangra visszatérni. Milán király, hir szerint, a telet Bécsben és Budapesten fogja tölteni.

—x— A budapesti Plastikon újabb látványossággal gyarapodott. A budhisták tanát a lélekvándorlásról mutatja be megérséskitve, nagy feltűnést keltve.

HYMEN.

Babó Zoltán esanádmegeyi földbirtokos, Babó Iván aradi járásbíró öccse, szombaton esküszik örök hűséget a nagyváradi róm. k. plébánia templomban Baróthy Ilonka kisasszonynak, dr. Baróthy Akos városi orvos bájos és művelt leányának.

Heez Kálmán, Hees József nyug. aradi törvényszéki bíró fia, eljegyezte Debreczenben Lengyel József számfejtő bájos és kedves leányát, Pirocska kisasszonyt.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: A csapodár, vigjáték.
Szombat: Üdvök, operette.
Vasárnap: A két tósókó, szimfü (előszór.)

Alfons ur.

— Október 8. —

(V.) Lassan-lassan belemelegszik a közönség, hogy jobb véleményt alkosson magának a Vigaszínház alapos hódító hadjárata után Leszkay új színtársulatáról, mint a minőt vele elhitetni akarnak. Az operett-személyzet minapi sikeres bemutatójához még csak néhány akceptábilis drámai előadás kell, minő például a tegnapi volt s merjük gondolni, hogy a közönség sokkal szivesebben fog színházba járni, mint a hogy eleinte vélte. Elvégre arra el voltunk készülve mi is meg a közönség is, hogy Gál Gyulát, Balassákát és Delli Emmát egy hamar nem fogunk látni, de számolni kell azzal a körülménnyel, hogy a vidéken maradt régi s az oda kikerült új erőkből Leszkay már csak a saját érdekében is azokat az erőket szerdette magához, kiket legjobb hite szerint legjobbaknak tartott. Egy szóval: az adott körülmények közt, ha itt-ott érezhető is hiány, vagy szegletesség, még mindig nincs okunk valami elkeseredett panaszra az új gárda ellen. Tessék csak elolvasni a vidéki lapok kritikáit, mit írnak azok a mai vidéki tagokról.

A dráma fő ereje kétségen kívül Paulainé Adorján Berta asszony. Nagy szerencse Leszkayra, hogy őt állandó vendégnek megnyernie sikerült. — Est már elmondottuk első felléptekor, elmondjuk most is, mikor „Alfons ur”-ban újból láttuk. Meleg közvetlenség ömlik ki a játékból, szívet beszél s tud érzést önteni a legkritikusabb helyzetbe is. — Nagyon hamar meg fogja őt szeretni a mi közönségünk.

Vagy ott van Rónaszékiné, ez a mindig sikkes, elegáns asszony. Komoly drámai színésznő, de a legszélsőbb határig menő vigjátékban, bohózatban is egyaránt helyt áll. Az este pompásan kidolgozott Guichardnéjával egészen elragadta a közönséget, a mely szivesen adózott jókedvű temperamentumának az elismerés tapsaival.

A férfi szereplők közt Tompa tünt ki erősen, no meg Balla, a kiről ezuttal csak jót mondhatunk. Octave szerepe nagyon illik az ő modorosságához. Ki is használta hőven ebbeli tudományát.

A tegnapi est tulajdonkép Biró Irénnek volt a bemutatója. Fiatal, fruska-számba menő kis lány, a ki most lépett fel először életében a színpadon. Naivanak indul s úgy látszik, jól indul. A legszigorubb mértékkel mérve is osupa dioséretes dolgokat mondhatunk róla, csak az a fő, hogy el ne bizza magát és szorgalmasan képezze biztató tehetségét. A színpadon már is egész otthonosan mozog, van kellő merész-e, osinosan osengő, kellemes organuma, a mivel eléggé ki tudja fejezni az érzelmeit. Az első debüt formálisan meglepett bennünket, meg a közönséget is, a mely szívesen tapsolta ki első felvonásbeli jelenete után s a felvonások végén. Még a gesztuokkal igyekezék kissé megbarátkozni s ha kellő rutinnal tesz szert, szép sikerei lesznek. A közönség igen barátságosan fogadta s kapott három csokrot, a mi biztatónak csakugyan elegendő.

Van egy pár szavunk az ugynevezett reklam-függönyről is. Ez a tisztelt vászon az este minden kritikán alul viselkedett. Lerántott a zsinórpadláról valami olajos bögrét s végig öntötte vele az új oszrugját, akár egy rakonozatlan gyerek a partediáját. Persze a hirdetések most már egészen jól néznek ki rajta. Tekintve, hogy a függöny máskor is hadilábon áll a falakkal, jó lesz egy kissé megrendszabályozni az effajta kirugásait addig, míg egészen tönkre nem megy.

Az előadás jól gördült s a színházat félig megtöltő közönség meg volt a szórakozással elégedve.

* Színházi hírek. Holnap szombaton színpadra kerül az Üdöske operette Inkei Gizella első fellépésével ki a oszimszerepei játssza. A többi főbb szerep Csik Irén, Hunyady, Nyárai, Csátár és Iványi kezében van.

* A közigazgatási bíróság. Nagy hozagot pótol és jóformán közszükségletet tölt be Zabulik László kolossi polgármesternek az „Athenaeum” r. társaság kiadásában megjelent „A közigazgatási bíróságokról szóló törvény (1886. évi XXVI. törv. cs.)” jegyzetével és utmutatóval című könyve, mely a szárazan és könnyűszerrel összeállított tör-

vénymagyarításoknál sokkal magasabb igényeket kíván kielégíteni, amennyiben Zabulik László könyve terjedelmes és kimerítő tanulmány, önálló jogtudományi munka. A törvényt alapul véve, minden egyes szakasshos ismertetést, gyakorlati példákkal megvilágított magyarázatokat csatol, miután a könyv elején megismertetett bennünket a közigazgatási bíróság lényegével és rendeltetésével. Est a részt oly élénken és érdekesen írta meg Zabulik, hogy valóban fokozódott kíváncsisággal térünk át a részletekre, hol majdnem minden egyes gyakorlati esetet felsorolva találunk, amelyek csak előfordulhatnak. De épen ebben van a legnagyobb értéke Zabulik László könyvének, mert különösen most, az első szervezésnél, tévedésbe lehetünk az egyes gyakorlati esetekre vonatkozó jogorvoslatok felől, mivel a törvény csak a bíróság hatáskörét vonja meg, de hogy az ügyek hányadik fórumon kerülnek a közigazgatási bírósághoz és melyek az előző hatóságok, arra nézve a törvényben utmutatást nem találunk. Előreláthatólag az első években számos ügyet illetéktelenség folytán vissza fog utasítani a közigazgatási bíróság, sajnos, hogy többször bizony a felek érdekeinek rovására, Amde Zabulik László könyve ettől a bajtól meg fog óvni bennünket, mert ebben a könyvben különösen a közigazgatási bíróság illetékességi köre van nagy pontossággal és lehetőleg kimerítően megmagyarásva. A közel négysszáz oldalra terjedő kötet, melynek különösen a községi előjárások, a jegyzők, a szolgabírói és vármegei hivatalok, az ügyvédek és közjegyzők stb. megbecsülhetetlen hasznát veszik, 8 forintért kapható az Athenaeum utján minden hazai könyvkereskedésben.

* Új hegedűdarabok. Domba y Arthur op. 87. Largó hegedűre, zongora kísérettel ára 75 kr. Domlay Largója méltán sorakozik előbbi hegedűszerzeményeihez, meleg tónussal előadva, biztosan nagy hatást fog kelteni. Pócska y Alajos Op. 10. 4 darab hegedűre zongora kísérettel ára 1 frt. 20 kr. Osinos apróságok, melyeknek csak az a bajuk, hogy a mikor kezdődnek, máris végsődnék. Szent-Gály Gyula, Bölosődal hegedűre zongorakísérettel, ára 75 kr. Hangulatjeljes kis darab, melynek úgy hegedű, mint zongora része könnyű. Melegen ajánljuk a hegedűtanárok figyelmébe, kik ebben gyengébb növendékek számára igen alkalmas darabot fognak találni. Kiadja és kaphatók Rózsavölgyi és Társa, os. és kir. udv. zeneműkereskedésben, Budapest, Kristóf tér.

Szálló megnyitás

ARADON.

A „Központi-Szálló”

az Andrassy-uton

szombaton, október hó 3-án délben megnyilt.

Elsőrendű szálloda. Villanyvilágítás.

Fürdő. Étterem. Kávéház.

„Központi-Szálló” szövetkezet:

Zemplényi, igazgató.

1470

TÁVIRATOK.

A király a kiállításon.

Budapest, október 8. (Saját tud. táv.) O Felsőge ma hosszabb időt töltött a millennáris kiállításon s két órai ott tartozkodása alatt megtekintette a magángyárak tárlatait.

A kerületekből.

Budapest, október 8. (Saj. tud. táv.) A nagy-ajtai kerület választó polgárai Weisz Berthold nagyiparost kérték fel

a jelöltség elfogadására, amit el is fogadott.

Budapest, október 8. (Saj. tud. táv.) Abrányi Kornél értesítette dédesi választóit, hogy a jelöltségtől visszazalép. Valószínű, hogy Abrányi a képviselőházból kimarad.

Katonai brutalitás.

Budapest, október 8. (Saját tud. táv.) Okolicsányi Károly a Magyarországon megírta Berle százados brutalitását, a mit katonáival elkövetett. A hadügyminiszter sajtópört indított ellene, az esküdtsek azonban felmentette.

Szeless Etelka pöre.

Budapest, okt. 8. (Saját tud. táv.) Szeless Etelka pörének mai tárgyalásában a törvényszék elhatározta, hogy Dunin-Borkovszky grótot nem esketi meg, mivel elmebajából folyólag még ma is gondnokság alatt áll. — Bankegyesület képviselője jelenti, hogy a vádlott nő megbüntetését nem kívánja, ezután Goth ügyész előterjeszti vádbeszédét, melyben minthogy a család vádja elesik, Szeless Etelkát okirathamítás büntetettéért kéri megbüntetni. Egy órakor a védő beszédének meghallgatása után bíróság visszavonult tanácskozni, a védő kérte, hogy a vádlottot elítéltetésej esetére hagyják szabadlában.

Budapest, október 8. (Saját tud. táv.) A törvényszék Szeless Etelkát a Jenő főherceg nevére elkövetett váltóhamítás miatt egy és fél évi börtönnre ítélte. A büntetésből egy évet kitöltöttnek vettek. Tekintettel betegségére és gyámolatlan gyermekeire, szabadlára helyezték.

Párbaj antiszemizmusról.

Budapest, október 8. (Saját tud. táv.) Szalay István, Szalay Péter miniszteri tanácsos fia, antiszemita érzelmeiből kifolyólag megsértette Tauber Dezsőt. Tettegességből kifolyólag a dolog párbajra került, melyen Szalay a fején erős vágást kapott ellenfelétől.

Apponyi ellenfele.

Jászberény, október 8. (Saj. tud. táv.) Az itteni szabadelvű párti választók felkérték Erdély Sándor igazságügyi minisztert a képviselőjelöltség elfogadására, mit a miniszter el is fogadott.

A torozkai kerületből.

Topánfalva, október 8. (Saj. tud. táv.) A torozkói kerület szabadelvű érzelmi polgárai Téglás Gábor topánfalvi főerdészt léptették fel képviselőjelöltnek, a ki rendkívüli népszerűségnek örvend az ellenpártban is.

Tüntetés Pázmány ellen.

Sopron, október 8. (Saj. tud. táv.) Az Ugron-párt Pázmány Dénest akarja felléptetni, ki a napokban fog intézkedni, hogy programbeszédjét előadja. — Nagy tüntetést terveznek ellene, mivel ő a Sopron Pozsony közti vasút vitája alkalmával a parlamentben Sopron magyarságát és nemzeti szellemét gyalázó beszédet mondott. A liberális párt vasárnap nagy gyűlést tart, Fabinyi t jelöltjeül kikiáltandó.

A csár Párisban.

Páris, október 8. (Saj. tud. táv.) A Théâtre Français diszeldadása rendkívül fényes lefolyású volt tömérdek tüntetéssel.

Zavarok a Balkánon.

Heraklejon, október 8. (Saj. tud. táv.) Mínthogy a mohamedánok vonakodnak elhagyni a keresztény házakat, az elmenekült keresztények nagy része Görögországban kénytelen maradni. A mohamedánok a keresztény temetőben feloszló félben levő hullákat a sirokból kiásták, a sirokat megszeptségtelenítették és összetörték a kereszteteket.

Sófia, október 8. (Saj. tud. táv.) A macedon bizottságok igen élénk tevékenységet fejtenek ki. A határakat szüntelenül felkelők lépik át és fegyvereket és lőszerket csempésznek át. A felkelők azonban azon utasítást kapták, hogy viselkedjenek nyugodtan. A lázadást akkorra tervezik Maczedoniában mikor Konstantinápolyban kiút a krízis, a mi itteni jól értesült körök szerint, minden pillanatban bekövetkezhetik.

Konstantinápoly, október 8. (Saj. tud. táv.) Az Ildiz palotában széleskörű biztonsági rendszabályokat alkalkalmaznak, miután tartanak attól, hogy Abdul Hamid szultán ellen merényletet terveznek. Az ifju török pártot azal gyanusítják, hogy Angliával egyetértésben, a mostani szultánt meg akarják fosztani trónjától, s Abdul Aziz fiát Izzedin feffendit kiáltani ki szultánná. Az Izlam magas rangu papsága is erős pártot képez, akikhez a legtekintélyesebb ulemák és hodsák tartoznak, s akik Murat szultánt akarják ismét a trónra lépíteni. A mostani szultán helyzete, a mohamedánok között is nagyon megingott, úgy hogy az udvari párton kívül jóformán senkire sem számíthatnak, s így könnyen lehetséges, hogy egy napon a szultán változás hira lepi meg a világot.

Szófia, október 8. (Saját tudósítónk táv.) Zankowisták a mult napon pártértekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy a pártot újra szervezik és hogy pártlapot fognak kiadni. Egyszersmind elhatározták, hogy állandó pártirodát létesítenek, melynek vezetőjül Zankovot, Danevet, Saravovot és Ludskanoffot választották meg.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru és értéktőzsde.

Gyenes Lajos özég jelentése.

Budapest, október 8.

Gabonaüzlet: Buzát ma jól kíváltak, a vételkedv szintén igen jó volt, s az irányzat szilárd maradt. Elkelt ca 40,000 métermázs busa 5-10 krajczárral magasabb áron.

Hataridőüzlet: Amerikából 7/8 ots szilárdabb árfolyamokat jelentettek, s nálunk is igen szilárdan indult az üzlet s igen élénk vásárlási kedv mellett tetemes szilárdsággal zárult is.

Zárul 12 órakor:

Ossi busa	6.58—6.59
Tavaszi busa	9.95—6.96
Busa május-juniusra	—
Tavaszi tengeri	8.77—3.78
Ossi tengeri	8.57—8.58
Tavaszi zab	—
Ossi zab	5.82—5.85
Tavaszi rozs	—
Ossi rozs	5.64—5.65
Tavaszi repce	10.50—

Ertéktőzsde: Osekély üzlet mellett az árfolyamok változatlanok.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	882.40
Magyar hitelrészvény	588.50

Osztrák Államvasút	859—
Lombard	—
Jelszálóg hitelbank	—
Rima-Murányi	—
Villamosvasút	—

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár forgalmi kimutatása 1896. szept. haváról.

I. Betételek.

Álladék mult hó végén	frt 4.064,840.68
Betételek folyó hóban	298,556.93
Összesen	frt 4.853,997.61
Visszafizetések folyó hóban	333,730.38
Álladék folyó hó végén	frt 4.019,667.23

II. Leszámitások.

Váltótárca-álladék mult hó végén	frt 2.221,525.78
Leszámitolt váltók folyó hóban	670,121.24
Összesen	frt 2.891,647.02
Lejárt váltók folyó hóban	733,221.71
Váltótárca-álladék folyó hó végén	frt 2.158,425.31

III. Előlegek két adlogokra.

Álladék mult hó végén	frt 3.094,360.50
Előlegeztetett folyó hóban	684,127.32
Összesen	frt 3.788,447.82
Bejárt előlegek folyó hóban	681,357.67
Álladék folyó hó végén	frt 3.126,180.15

IV. Jelzálogos kölcsönök.

Álladék mult hó végén	frt 1.142,899.35
Előlegeztetett folyó hóban	38,650.—
Összesen	frt 1.181,549.58
Törlesztetett folyó hóban	19,240.57
Álladék folyó hó végén	frt 1.162,308.77

V. Pénztárforgalom.

Álladék mult hó végén	frt 98,985.19
Bevételek folyó hóban	1,570,359.58
Összesen	frt 1,669,294.77
Kiadások folyó hóban	1,619,989.28
Pénztári álladék folyó hó végén	frt 55,395.50

Arad, 1896. szept. 30-án.

Az Igazgatóság.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi oszarnok.

— Október 7. —

Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (súlyban) — krig. Fialat nehéz (paronként 820 kilogrammon felüli súlyban) 55—56 krig. Fialat közép (paronként 251—320 kilogramm súlyban) — krig. Fialat könnyű (paronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krig. (par aként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krig. Öreg közép (paronként 300—400 kilogramm súlyban) — krig. Közép (paronként 220—320 kilogramm súlyban) — krig. Könnyű (paronként 220 kilogramm terjedő súlyban) — krig. II. Magyar szedett: Nehéz (paronként 220 kilogramm terjedő súlyban) — krig. Sertés-létszám: 1896. évi október hó 5-én volt készlet 4568 darab, 1896. évi október hó 6-án felhajtott 920 darab, 1896. évi október hó 6-án elszállított 257 darab. 1896. évi október hó 7-én maradt készletben 5228 darab. — A hízott sertés üzletirányzata: Szilárd.

S z e z s z e t.

— Október 8. —

Mai jegyzéseink: Készára nagyban nyers szesz 50 forint 50 krajczár, keszinyber 51 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót. Száritott moslék 5 frt 20 kr. métermázsánként.

Budapesti gabnátőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, október 8. d. u. 5 óra.

Buza bánási új	7.05—7.15
Buza tiszavidéki	7.20—7.55
Buza pestvidéki	7.15—7.50
Buza fejmegyeyi	7.15—7.50
Buza bánási	7.20—7.60
Rozs új, elsőrendű	6.25—6.30
Rozs új, másodrendű	6.15—6.20
Arpa tiszarmány	4.10—4.40
Arpa égetni való	5.20—6.—
Arpa sörfőzdei	6.50—8.—
Zab	5.45—6.—
Tengeri bánási	8.80—8.90
Tengeri másnévű	8.70—8.75
Káposzta-repoze bánási	10.80—11.—
Köles	—
Buza március—április	7.31—7.33
Buza szeptember—október	7.51—7.52
Buza május—június	—
Rozs szeptember—október	6.50—6.52
Tengeri május—június	4.—4.02
Tengeri július—augusztus	—
Tengeri októberre	—
Zab március—április	5.88—5.90
Zab szeptember—október	5.59—5.61
Káposzta-repoze augusztus—szeptember	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1896. október 8.

Magyar aranyárúradék 4%	121.70
Magyar koronajárúradék 4%	99.20
Magyar arany 4 1/2%	122—
Magyar ezüst 4 1/2%	101.—
Magyar keleti vasút 1876.	121.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	97.50

LÉGTŰNETI ÉSZLELETEK.

Hó és nap	L é g n y o m á s milliméterekben		Hőmérséklet C°	
	legmagasab	legalacsonyabb	legmagasab	legalacsonyabb
Szept. 26	780.5	747.8	15.8	6.9
" 27	58.3	50.0	17.0	11.0
" 28	64.1	59.4	15.9	11.4
" 29	65.7	64.2	16.3	11.7
" 30	65.7	64.7	18.9	13.9
Okt. 1	65.0	68.4	20.3	13.3
" 2	65.0	68.8	20.5	11.9

Hó és nap	S z é l		Felnözet	Észrevétel
	iránya	erőss.		
Szept. 26	DK.	4	borult	28. esős
" 27	EN.	5	borult	8.1 esős
" 28	DK.	4	félborult	1.1 délioldalt esett
" 29	EN.	4	borult	1.0 esős
" 30	N.	3	félborult	0.7 reggel ködös
Okt. 1	DK.	8	derült	—
" 2	K.	3	derült	—

POSGAY LAJOS dr.

Aradvárosi színház.

Bérlet 7. szám. Bérlet 7. szám.

Pénteken, 1896. évi október hó 9-én

Csapodár.

Franzia vigjáték 3 felvonásban. Irta: Sardou Viktor. Fordította: Beronik Árpád és Fésüs György.

SZEMÉLYEK:

Champignac . Balla K.	Riverol . . . Bács K.
Constance . . Hunyadiné.	Fridolin . . . Szendrői M.
Camilla . . . Horváth P.	Kárpitos . . Csakó V.

Kezdete 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Október 8. —

Központi szálloda: Khayll Antal magánzó, Budapest. Khayll Elemér magánzó, Budapest. Roheim Mátyas földbirtokos, Budapest. Heller Gyula magánzó és neje, Budapest. Rajcsányi Albert birtokos és neje, Világos. Seidner Mór magánzó, Berekcsa. László Gyula hivatalnok, Marosvásárhely. Návay Dezső földbirtokos, Makó. Dr. Baross Ferenc főszó gabiró, Borsosbényes. Fehér Kereszt szálloda: Bródy Sándor földbirtokos, Budapest. Wachsman Simon kereskedő, Vác. Vass szálloda: Heller Mór kereskedő, Budapest. Hoffmann J. kereskedő, Budapest. Weisz Ferenc kereskedő, Budapest. Roth Ignác kereskedő, Budapest. Engel József kereskedő, Debreczen. Löwinger Armin kereskedő, Buesáva. Klein Mór kereskedő, Makó. Mikó Adrián hivatalnok, Zám. Argyelán János magánzó, Nagyvárad. Magyar Korona szálloda: Stein Adolf kereskedő, Budapest. Petrovics György tanító, Nagylak.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

NAGY LAJOS

Fehér Kereszt szállodája ARADON.

Ajánlja a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ujonnan és a legnagyobb kényelemmel berendezett szállodáját, jó hírnévnek örvendő konyhát és hamisítatlan borait. Pontos és figyelmes kiszolgálás mérsékelt árak mellett. Fényesen berendezett kávéház, elegáns étterem és üvegtetővel, valamint légfűtéssel ellátott nagy téli kert az igen tisztelt vendégek szives rendelkezésére állanak. Lóvonatu megállóhely közvetlen a szálloda előtt.

Midőn még van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a szállodámban eszközölt átalakítások már be lettek fejezve, kegyes pártfogásért esedezem s maradok

kitünő tisztelettel:

Nagy Lajos,

szálloda tulajdonos.

Uj confection-üzlet!

A nagyérd. hölgyközönség becs. figyelmébe!

Ertesítjük mély tisztelettel a nagyérdemű aradi, úgy mint a vidéki mélyen tisztelt hölgyközönséget, hogy a mai kor minden igényeinek megfelelő

női divat és confection-üzletet egybekötve

női ruha készítési vállalattal megnyitottuk.

Mérték szerint megrendelhető a legfinomabb, az összes női szükségletekben létező, úgy felső, valamint kimenő női ruhák a legjutányosabb árak mellett kaphatók és megrendelhetők, ugymint:

gallérok, koppek, mantillok, bundák és szörme-árúk a

legelső párisi, bécsi és berlini modellek szerint.

Vidéki megrendeléseket pontosan mérték szerint eszközölünk.

A nagyérdemű hölgyközönség szives pártfogását kérve, maradtunk kitünő tisztelettel

Klein L. és Társa

Arad, Andrassy-tér 24., Neumann palota.

1238

Jegyzői irnok.

Egy a jegyzői teendők minden ágazatában kifogástalan jártassággal bíró

jegyzői irnok

alólirottánál azonnal alkalmazást nyerhet havi 25 frt fizetés, ágynemű, és mosáson kívül teljes ellátás mellett.

Jegyzői vizsgát letett egyén előnyben részesül.

Kovaszinczon, 1896. évi október hó 6-ikán.

Buftea Miklós,
1424 jegyző.

Magyar királyi államvasutak

126871/96. sz.

Hirdetmény.

(A magyar királyi államvasutak szállítási irodája a Lipót-városban.)

A magyar kir. államvasutak igazgatósága a Lipót városban (V. Arany János-utca 19. sz. a.) szállítási irodát rendezett be, a hol gyors- és teherdarabú szállítványok az összes állomásokra feladhatók. Ez iroda, előleges értesítés ellenében jutányos szabványárak mellett gondoskodik a küldemények háztól való elszállításáról is és közvetíti úgy a helybeli mint az átmenő vámköteles küldemények elvámolását.

Budapest, 1896. szeptember 20. án.

Az igazgatóság.

Vagyon. Az első aradi gyártelep részvénytársaság zármérlege 1896. augusztus hó 31-ére. Tétel.

Ingtalanok számla	814735	16		Részvénytőke számla	480000	—
Lakházak	25000	—		Értékcsoökkenési tart.	Egyenleg áthozat	120000
Gépek és felszerelés	313663	75	653398	1895/6 évi leírások	21379	94
Leltár			18123	E-fogadvány		640796
Tartánykocsi			17190	Óvadék		42000
Hízó marha			453797	M. kir. kincstár		339364
Takarmány			24014	Hitelezők		234602
Szész			249956	Osztalék		30
Szemes termés			139648	Kétes követelések tart.		2944
Ló			3818	Veszteség és nyereség	tiszta nyereség	33026
Hordó			11730			
Szén			1485			
Pénztár			2851			
Váltó			59834			
Óvadék			21989			
Kivitel jutalom			10084			
Atméleti			9383			
Alapítási költség			4420			
Adóok			171121			
Kétes követelések			2944			
Földhasznabérlet			67351			
			1914144			1914144

A mérleg helyességéért:

Az igazgatóság:

Csetei Herzog Péter
Herzel Bernát

Latzko Károly
Leopold Zeigmond

Jelen mérleget megvizsgálta és jóváhagyja:

A felügyelő bizottság:

id. Földiák Vilmos
Hochstein Emil
Leopold Rezső
Leopold Mór

Az első aradi gyártelep részvénytársaság felügyelő bizottságának jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

Van szerencsénk tisztelettel jelenteni, hogy alapszabályaink követelményeihez és a kereskedelmi törvény 195. §-a rendelkezéseire képest az első aradi gyártelep részvénytársaság pénztárát, üzleti könyveit, valamint az egész ügykezelést a lefolyt üzletévben több ízben behatóan megvizsgáltuk és rendben találtuk.

A f. évi augusztus 31-én lezárt „Mérleg számlát” és a „Veszteség és nyereség számlát” az üzleti könyvekkel összehasonlítva szintén rendben levőnek nyilvánítjuk.

Mindezeknél fogva hozzájárulunk úgy az előterjesztett mérleghez, valamint az igazgatóság jelentéséhez jelesen pedig a kitüntetett

o. ó. 33026 frt 27 konyi tiszta nyereség hováfordítását, tárgyaló javaslatához.

Végül pedig az igazgatóság működésére nézve indítványozzuk, saját működésünket illetőleg kérjük a felmentvény megadását.

Aradon 1896. október hó 1.

1433

Az első aradi gyártelep részvénytársaság felügyelő bizottsága:

Hochstein Emil

Leopold Rezső

id. Földiák Vilmos

Leopold Mór.

Az Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.